

ESCULTURA DEL RENAIXEMENT

ESCULTURA DEL RENAIXEMENT

Prof. Marià Carbonell

A. Introducció

- 1.- Humanisme i Renaixement. Escultors "humanistes"
- 2.- Organització del taller. Clientela artística
- 3.- Geografia artística
- 4.- Materials i tècniques

B. Teoria de l'escultura

1.- Els teòrics

- a) Alberti, Ghiberti, Filarete, Gaurico
- b) Michelangelo, Cellini
- c) D. de Sagredo, J. de Arfe

2.- Els problemes

Actitud envers l'Antiguitat. De la cita clàssica a l'emulació
De l'"ars naturans" a l'"art de idea"
Sistemes de proporcions
Perspectiva artificial: relleu (stiacciato, pictòtic) i escultura
exempta.
Iconografia religiosa i profana. El nu. El "decoro"
Finito, abbozzato, non finito
Frontalitat i multifacilitat
Contraposto vs. figura serpentinata
Paragone: entre l'escultura i la pintura, "il primato del disegno"
Centre i perifèria: difusió, assimilació i distorsió del llenguatge
clàssic

C. Escultura italiana

- 1.- Síntomes de renovació (1390-1420): Porta della Mandorla, Concurs Portes Baptisteri 1401, Orsanmichele, Evangelistes i Profetes per S.M. del Fiore, Primers relleus de Donatello i de Jacopo della Quercia
- 2.- Consolidació (1425-1465):
 - a) maduresa de la generació: Ghiberti, Donatello, Jacopo della Quercia, Michelozzo, Luca della Robbia, Bernardo Rossellino

b) Escultura aplicada a l'arquitectura:

1.- Portes de bronze: Portes del Paradís, portes de St. Pere del Vaticà, portes de la Sagristia Vella de St. Llorenç, portes de la Sagristia de les Misses S.M. Fiore

2.- Programes decoratius: Sagristia Vella de St. Llorenç, Temple Malatestià, Façana de S. Petronio a Bolònia, Arc del Castelnuovo a Nàpols

c) Generació florentina de 1430-35: Mino da Fiesole, Antonio Rossellino, Desiderio da Settignano, Antonio del Pollaiuolo, Andrea della Robbia, Giuliano da Maiano, Verrocchio

d) Gèneres escultòrics de la segona meitat del Quatre-cents: el bust-retrat, la tomba humanista, "brozenti", la medalla renaixentista, el monument equestre

3.- *Expansió (1465-1500): Venècia, Roma, Llombardia*

4.- *Entre la continuïtat i la ruptura:*

a) el taller florentí: Bertoldo, Benedetto da Maiano, Giuliano da Sangallo, Giovanni dell Robbia, Andrea Sansovino

b) Michelangelo: de l'ideal clàssic al manierisme

5.- *Escultura alt-renaixentista: l'herència de Michelangelo*

a) els escultors: Jacop Sansovino, Vincenzo Danti, Bacio Bandinelli, Pierino da Vinci, Ammanati, B. Cellini, Giambologna

b) els gèneres: retrat, brozenti, monument equestre, fonts

c) els centres: Venècia, Llombardia, Nàpols

D. Manierisme i "manierismes": escultura europea del Cinc-cents

E. Escultura renaixentista a la Península Ibèrica

1.- *Aspectos generals: Organització gremial, gèneres, materials, els problemes cultural (humanisme) i religiós (erasmisme, Contrarreforma), la imatge religiosa, clientela artística*

2.- *Assimilació i difusió del Renaixement (1500-1560):*

a) escultors italians i importació d'obres

b) artistes locals formats a Itàlia

c) geografia artística: Castella, Aragó, Andalusia

3.- *Escultura de finals de segle: l'època de Felip II*